

ปัจจัยการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

The Factors Administration of Child Development Center Affecting the Quality Students Under the Local Administrative Organization Prachuap Khiri Khan Province

จารุณี อินทร์เพ็ชร (Jarunee Inpet)^{*}

กาญจนา บุญส่ง (Kanchana Boonsong)^{**}

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับปัจจัยการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น 2) ระดับคุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และ 3) ปัจจัยการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานที่ส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียนตามมาตรฐานของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยจำนวน 210 คน ได้แก่ ผู้บริหาร นักวิชาการศึกษา หัวหน้าศูนย์หรือครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ดูแลเด็ก คณะกรรมการศูนย์ฯ (ผู้ทรงคุณวุฒิ) สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน ผลการวิจัยพบว่า

1. ระดับปัจจัยการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในลำดับแรกคือ กระบวนการบริหาร ได้แก่ การจัดองค์การ การวางแผน การอำนวยการ การจัดคนเข้าทำงาน และการควบคุม และอันดับสุดท้ายคือ ปัจจัยการบริหาร ได้แก่ วัสดุอุปกรณ์ งบประมาณ การจัดการ บุคลากร และเทคโนโลยีสารสนเทศ ตามลำดับ

2. คุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในลำดับแรกคือ ผู้เรียนมีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรีและการเคลื่อนไหว รองลงมาคือ ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี และผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร ตามลำดับ

3. ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ได้แก่ องค์ประกอบกระบวนการบริหาร และองค์ประกอบปัจจัยการบริหาร โดยมีประสิทธิภาพในการทำนาย ร้อยละ 34

คำสำคัญ : ปัจจัยการบริหาร กระบวนการบริหาร คุณภาพผู้เรียน

^{*} นักศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

Student Master of Education in Educational Administration, Phetchaburi Rajabhat University

^{**}

อาจารย์ที่ปรึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

Advisor: Educational Administration, Phetchaburi Rajabhat University

Abstract

The purposes of this research were to study: 1) the level factors of child development center of local administration, 2) the level of child quality according to the standards of department of local administration, and 3) the factors affecting quality of children, according to the standards of department of local administration, in child development centers under Prachuap Khiri Khan local administrative organizations. There were 210 research samples consisting of administrators, educational scholars, heads or teachers of the centers, child carers, and the center committees (the experts), under Prachuap Khiri Khan local administrative organizations. The tool for data collection was a questionnaire. The data were analyze by using percentage, mean, standard deviation, correlation coefficient, and stepwise multiple regression analysis. The research results were as follows:

1. The level factors of child development center of local administration were at a high level in overall and in each aspect. When average mean of each aspect was considered, the aspect with the highest mean was administrative procedure consisting of organizing, planning, directing, staffing, and controlling, whereas the aspect with the lowest mean was administrative factors consisting of materials, money, management, man, and information technology (ranked in descending order of their means).

2. The level child quality according to the standards of department of local administration was at a high level in overall and in each aspect. When average mean of each aspect was considered, the aspect with the highest mean was children's aesthetic and habits on arts, music and movement. The other aspects with lower means, ranked in descending order of their means, were children's good hygiene habits with good physical and mental health, and children's knowledge and skills required in curriculum.

3. Administrative procedure and administrative factors were the factors of child development center affecting the quality of children according to the standards of Department of Local Administration, with the predictive efficiency at 34%.

Keywords: Administrative components, administrative factors, administrative procedure, children's quality

บทนำ

เด็กถือว่าเป็นทรัพยากรที่ทรงคุณค่าและมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาประเทศชาติในอนาคต กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทยทำหน้าที่ประสานส่งเสริมสนับสนุนการจัด

การศึกษาท้องถิ่นเป็นการดำเนินการตามแนวคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจในการจัดการพัฒนาของชาติไปยังท้องถิ่นมากขึ้น ซึ่งในการจัดการจัดการศึกษาท้องถิ่น มีวัตถุประสงค์ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาปฐมวัย กำหนดให้เด็กปฐมวัยได้รับการส่งเสริมพัฒนาการและเตรียมความพร้อมทางร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา และลักษณะนิสัยให้เป็นไปอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการเต็มตามศักยภาพ มีคุณธรรม จริยธรรม ระเบียบวินัย และมีความพร้อมที่จะเข้ารับการศึกษาในระดับต่อไป (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2552 : 4) เพื่อให้สอดคล้องกับระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. 2551 กำหนดให้เด็กปฐมวัยได้รับการพัฒนาอย่างมีคุณภาพตามแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ เดิมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ เทศบาล ได้จัดการศึกษาปฐมวัยแก่เด็กอายุ 3-5 ขวบ ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยใช้งบประมาณจากเงินรายได้เทศบาลเป็นค่าใช้จ่ายการบริหารจัดการ เพื่อมุ่งพัฒนาความพร้อมแก่เด็กในวัย 3-5 ขวบ ให้ได้รับการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม สติปัญญา และมีความพร้อมในการเข้ารับการศึกษาต่อในระดับประถมศึกษา โดยมีหน่วยงานรับผิดชอบหลายหน่วยงานแต่ละหน่วยงานมีวัตถุประสงค์ในการจัดแตกต่างกัน ได้แก่ กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย จำนวน 7,520 แห่ง กรมการศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ (ปัจจุบันอยู่ในสังกัดกระทรวงวัฒนธรรม) ดำเนินการในวัด/มัสยิด เรียกว่า ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ จำนวน 4,155 แห่ง และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (สพช.อนุบาล 3 ขวบ) จำนวน 2,651 แห่ง รวมทั้งสิ้น 14,326 แห่ง บางหน่วยงานจัดตั้งขึ้นเพื่อสงเคราะห์หรือช่วยเหลือแบ่งเบาภาระบิดามารดาที่ออกไปทำงานนอกบ้าน บางหน่วยงานจัดตั้งขึ้นเพื่อพัฒนาสังคมและให้เด็กได้ใกล้ชิดศาสนา บางหน่วยงานจัดตั้งขึ้นเพื่อให้บริการแก่สมาชิกหรือเพื่อสงเคราะห์เด็กที่ไม่อาจช่วยเหลือตนเองได้หรือเพื่อพัฒนาชนบทโดยมุ่งให้ประชาชนช่วยตนเอง หรือบางแห่งจัดตั้งขึ้นโดยประชาชนในพื้นที่เอง เนื่องจากไม่สามารถหาสถานที่ศึกษาในระดับนี้แก่บุตรหลานได้เพราะห่างไกลจากตัวเมืองและไม่มีหน่วยงานใดจัดขึ้น อย่างไรก็ตามไม่ว่าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดตั้งขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ใด หน่วยงานใดต่างมีสาระสำคัญในการพัฒนาเด็กวัย 3-5 ขวบ ให้มีความพร้อมด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม สติปัญญา มีคุณธรรมและจริยธรรม เพื่อศักยภาพในการศึกษาต่อในระดับประถมศึกษา ต่อมาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่หน่วยงาน/ส่วนราชการต่าง ๆ ดำเนินการได้ถ่ายโอนให้เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งเป็นหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีกฎหมายจัดตั้งขึ้นเพื่อรองรับการกระจายอำนาจรัฐบาลเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการแทนตั้งแต่ปี พ.ศ.2545 เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ภายใต้การส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นทั้งในด้านวิชาการ งบประมาณ และการพัฒนาบุคลากร

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้มีนโยบายส่งเสริมและพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นสถานศึกษาที่มีคุณภาพและมาตรฐาน ได้จัดทำมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขึ้นในปี พ.ศ. 2547 เพื่อเป็นแนวทางให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือปฏิบัติในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก แบ่งมาตรฐานออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้ ด้านบุคลากรและบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน ในปี พ.ศ. 2553 กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ได้ปรับปรุงเนื้อหาหลักเกณฑ์ หรือหนังสือสั่งการต่างๆให้สอดคล้องกับนวัตกรรมต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป จึงได้ดำเนินการปรับปรุงมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดย

แบ่งมาตรฐานออกเป็น 6 ด้าน ดังนี้ ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน และด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2553 : 1) และมาตรฐานการศึกษา(ขั้นพื้นฐาน) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพร้อมเกณฑ์การประเมินตามมาตรฐานในท้องถิ่นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำไปพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นไปอย่างมีระบบ ถูกต้องตามหลักวิชาการและสามารถวัดผลได้ตามความเป็นจริง ประกอบด้วย มาตรฐานด้านบุคคล 4 มาตรฐาน 14 ตัวบ่งชี้ มาตรฐานด้านปัจจัย 4 มาตรฐาน 13 ตัวบ่งชี้ และมาตรฐานด้านผู้เรียน 4 มาตรฐาน 16 ตัวบ่งชี้ (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2551 : 1)

จากข้อมูลจำนวนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่อยู่ในความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ทั้ง 8 อำเภอ จำนวนทั้งสิ้น 112 ศูนย์ ยังไม่ได้รับการประเมินคุณภาพการบริหารงานของศูนย์ตามที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกำหนดไว้เพื่อเป็นการรองรับการประกันคุณภาพจากภายนอก และจากการสังเกตของผู้ศึกษา โดยสภาพพบว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์กับการพัฒนาเด็กและเยาวชนที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ส่วนใหญ่เน้นการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา การจัดทำแผนพัฒนา 3 ปี การจัดทำแผนดำเนินงานประจำปี และการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณประจำปี ยังคงเน้นการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐานเกือบจะไม่ปรากฏโครงการหรือกิจกรรมการพัฒนาคนหรือการศึกษาอยู่ ทั้งนี้เนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมักมองว่าการพัฒนาถนน น้ำประปา ไฟฟ้า คือการพัฒนาคน ถ้าพัฒนาถนนหนทางให้มีความสะดวกสบายสวยงาม มีระบบน้ำประปาสะดวกทันสมัย มีแสงสว่างสวยงามยามค่ำ คีนตลอดเวลา เป็นการตอบสนองความต้องการของท้องถิ่นที่เป็นรูปธรรมที่ชัดเจนกว่า การพัฒนาคนก็จะทำได้ง่าย และการพัฒนาด้านอื่น ๆ ก็จะตามมาด้วยเช่นกัน (สุเทพ ปฏิมินต์, 2553 : 3) และจากรายงานการประเมินการพัฒนาคุณภาพเด็กปฐมวัย ยังค้นพบปัญหาเรื่องการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาปฐมวัย ซึ่งขาดบทบาทในการนิเทศ กำกับ ติดตาม การใช้หลักสูตร ผู้บริหารท้องถิ่นยังขาดบทบาทในการเป็นผู้นำในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ไม่มีการกำกับ ติดตามให้มีการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา และนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพเด็ก ไม่นำหลักสูตรไปใช้เพื่อปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัยสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ชุมชนและท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง ขาดการจัดกิจกรรมพบปะผู้ปกครองอย่างสม่ำเสมอ ขาดการวางแผนในการกำหนดหลักสูตร หน่วยการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การประเมินผลการเรียนรู้ ไม่มีการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ ไม่มีโครงสร้างในการบริหารที่ชัดเจน ไม่มีคู่มือการปฏิบัติงาน เทคโนโลยีและระบบข้อมูลสารสนเทศ ไม่มีการพัฒนาบุคลากรอย่างทั่วถึงและต่อเนื่อง ไม่มีระบบกำกับ ตรวจสอบและรายงานคุณภาพในที่ที่เหมาะสม รวมทั้งไม่มีการร่วมมือกับองค์กรภายนอกอีกด้วย (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2552 : 108-109) อีกทั้งผู้วิจัยในฐานะนักวิชาการศึกษามีหน้าที่หลักในการรับผิดชอบงานด้านการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การจัดการศึกษาในระดับปฐมวัยให้เด็กมีพัฒนาการความพร้อมทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์สังคมและสติปัญญา ยึดหลักการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กตามมาตรฐานการดำเนินงานของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และการที่จะทราบได้ว่าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ได้ดำเนินงานตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กดังกล่าวข้างต้นมีผลต่อคุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐาน (ขั้นพื้นฐาน) กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นหรือไม่

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษา องค์ประกอบของการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ว่าอยู่ในระดับใดส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนหรือไม่อย่างไร ซึ่งก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและจะได้นำเอาผลการวิจัยไปปรับปรุงพัฒนาเผยแพร่ ให้ศูนย์พัฒนาเด็กที่อยู่ในความรับผิดชอบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีมาตรฐานและมีคุณภาพตรงตามมาตรฐานมีประสิทธิภาพมากขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับปัจจัยการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
2. เพื่อศึกษาระดับคุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
3. เพื่อศึกษาปัจจัยการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานที่ส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียนตามมาตรฐานของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

วิธีดำเนินการ

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

1.1 ประชากร คือ ผู้บริหาร (นายกเทศมนตรี/นายกองค์การบริหารส่วนตำบล) นักวิชาการศึกษา หรือเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบงานด้านการศึกษา หัวหน้าศูนย์ ครูผู้ดูแลเด็ก และบุคลากรอื่นที่ปฏิบัติหน้าที่ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำนวน 112 ศูนย์ มีจำนวนประชากรทั้งสิ้น จำนวน 443 คน ประกอบด้วย

- 1.1.1 ผู้บริหาร จำนวน 53 คน
- 1.1.2 นักวิชาการศึกษา/จนท.ที่รับผิดชอบ จำนวน 53 คน
- 1.1.3 หัวหน้าศูนย์/ครูผู้ดูแลเด็ก จำนวน 53 คน
- 1.1.4 ผู้ดูแลเด็ก จำนวน 231 คน
- 1.1.5 คณะกรรมการศูนย์ฯ (ผู้ทรงวุฒิ) จำนวน 53 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารนายกเทศมนตรีหรือนายกองค์การบริหารส่วนตำบล นักวิชาการศึกษา หรือเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบงานด้านการศึกษา หัวหน้าศูนย์ ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ดูแลเด็กคณะกรรมการศูนย์ฯ (ผู้ทรงวุฒิ) และผู้ปกครองเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำนวน 112 ศูนย์ กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970 อ้างถึงใน วรณี แกมเกตุ, 2551 : 287) เลือกกลุ่มตัวอย่างโดยผู้วิจัยใช้เทคนิคการสุ่มตัวอย่างแบบมีระบบ (Systematic Random Sampling) (วรณี แกมเกตุ, 2551 : 292) มีกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 210 คน ได้แก่

ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 25 คน นักวิชาการศึกษา/ผู้ปฏิบัติงานการศึกษา 25 คน ครูผู้ดูแลเด็ก 25 คน ผู้ดูแลเด็ก 110 คน และคณะกรรมการศูนย์ฯ ผู้ทรงคุณวุฒิ 25 คน

2. ตัวแปรที่ศึกษา

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยศึกษาตัวแปรตามรายละเอียด ดังนี้

2.1 ตัวแปรต้น คือ ปัจจัยการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐาน ประกอบด้วย 2 ส่วน ดังนี้

2.1.1 ปัจจัยการบริหาร

- 1) บุคลากร
- 2) งบประมาณ
- 3) วัสดุอุปกรณ์
- 4) การจัดการ
- 5) เทคโนโลยีสารสนเทศ

2.1.2 กระบวนการบริหาร

- 1) การวางแผน
- 2) การจัดองค์การ
- 3) การจัดคนเข้าทำงาน
- 4) การอำนวยการ
- 5) การควบคุม

2.2 ตัวแปรตาม คือ คุณภาพของผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษา (ขั้นพื้นฐาน) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แบ่งเป็น 4 มาตรฐาน ดังนี้

2.2.1 มาตรฐานที่ 9 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์

2.2.2 มาตรฐานที่ 10 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร

2.2.3 มาตรฐานที่ 11 ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี

2.2.4 มาตรฐานที่ 12 ผู้เรียนมีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว

3. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจำนวน 1 ฉบับ แบ่งเป็น 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ตำแหน่งหน้าที่ และระดับการศึกษาสูงสุด มีลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) จำนวน 4 ข้อ ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น และตอนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งแบบสอบถามตอนที่ 2 และตอนที่ 3 มีลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ของไลเคิร์ต (Likert's Rating Scale) โดยกำหนดเป็นคะแนน 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

4. การสร้างเครื่องมือในการศึกษา

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามมาตรฐานที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการกำหนดประเด็นสร้างแบบสอบถาม จากนั้นนำข้อมูลที่ศึกษามาสร้างแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดของการวิจัยและของนิยามศัพท์เฉพาะตามตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความข้อความ สำนวนของคำถาม พร้อมเสนอแนะ และนำกลับมาปรับปรุงแก้ไข เพื่อพิจารณาตรวจสอบหาความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content validity) โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของเนื้อหา (IOC) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.67-1.00 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นักวิชาการศึกษาหรือผู้ปฏิบัติงาน ด้านการศึกษา คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (ผู้ทรงคุณวุฒิ) ครูผู้ดูแลเด็ก/หัวหน้าศูนย์ และผู้ดูแลเด็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดเพชรบุรี ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้จำนวน 30 คน นำผลวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.899 แบบสอบถามปัจจัยการบริหารเท่ากับ 0.859 แบบสอบถามกระบวนการบริหารเท่ากับ 0.952 และแบบสอบถามคุณภาพผู้เรียนเท่ากับ 0.914

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามใช้ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

5.2 วิเคราะห์แบบสอบถามเกี่ยวกับองค์ประกอบของการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นและคุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

5.3 วิเคราะห์การองค์ประกอบของการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียนตามมาตรฐานของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

สรุปผลการศึกษา

1. องค์ประกอบของการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

องค์ประกอบการบริหาร	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ	ลำดับ
1. ปัจจัยการบริหาร				
1.1 บุคลากร	3.61	0.62	มาก	4
1.2 งบประมาณ	3.78	0.60	มาก	2
1.3 วัสดุอุปกรณ์	3.81	0.53	มาก	1
1.4 การจัดการ	3.69	0.65	มาก	3
1.5 เทคโนโลยีสารสนเทศ	3.41	0.61	ปานกลาง	5
รวม	3.66	0.49	มาก	

2. กระบวนการบริหาร				
2.1 การวางแผน	3.79	0.57	มาก	2
2.2 การจัดองค์การ	3.86	0.58	มาก	1
2.3 การจัดคนเข้าทำงาน	3.73	0.63	มาก	4
2.4 การอำนวยการ	3.78	0.61	มาก	3
2.5 การควบคุม	3.66	0.59	มาก	5
รวม	3.76	0.50	มาก	
รวมองค์ประกอบการบริหาร	3.71	0.47	มาก	

จากตารางพบว่า องค์ประกอบของการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.71$, S.D. = 0.47) โดยแบ่งเป็น 2 องค์ประกอบ ได้แก่

1. องค์ประกอบปัจจัยการบริหาร ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.66$, S.D. = 0.49) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ วัสดุอุปกรณ์ ($\bar{X} = 3.81$, S.D. = 0.53) รองลงมาคือ งบประมาณ ($\bar{X} = 3.78$, S.D. = 0.60) การจัดการ ($\bar{X} = 3.69$, S.D. = 0.65) และบุคลากร ($\bar{X} = 3.61$, S.D. = 0.62) ส่วนเทคโนโลยีสารสนเทศ ($\bar{X} = 3.41$, S.D. = 0.61) มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านมีรายละเอียดดังนี้

1.1 ด้านวัสดุอุปกรณ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดเก็บวัสดุอุปกรณ์เพื่อการเรียนการสอนเครื่องใช้อย่างเป็นระเบียบ เรียบร้อยสะดวกในการหยิบใช้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และพัฒนาเด็กเล็กมีการซ่อมแซมบำรุงรักษาวัสดุอุปกรณ์ให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

1.2 ด้านงบประมาณ ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการควบคุมการใช้จ่ายสอดคล้องกับการดำเนินงาน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และประเด็นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้รับการจัดสรรงบประมาณเพียงพอและเหมาะสมต่อการดำเนินงาน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

1.3 ด้านการจัดการ ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดทำข้อมูลการดำเนินงานอย่างชัดเจนดำเนินงานอย่างชัดเจน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการมอบหมายงานให้แก่ บุคลากรสอดคล้องกับความรู้ความสามารถ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

1.4 ด้านบุคลากร ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเจ้าหน้าที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด และเทศบาล/อบต.จัดสรรอัตรากำลังที่คุณวุฒิจบเอกปฐมวัยได้เหมาะสมกับจำนวนเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

1.5 ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง โดยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดทำข้อมูลสารสนเทศโดยวิเคราะห์ ประมวล จัดเก็บการพิมพ์และการรายงานอย่างเป็นระบบ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการเรียกใช้ แลกเปลี่ยนและเผยแพร่สื่อสารข้อมูลสารสนเทศด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

2. องค์ประกอบกระบวนการบริหาร ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.76$, S.D. = 0.50) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ การจัดองค์การ ($\bar{X} = 3.86$, S.D. = 0.58) รองลงมาคือ การวางแผน ($\bar{X} = 3.79$, S.D. = 0.57) การอำนวยการ ($\bar{X} = 3.78$, S.D. = 0.61) และการจัดคนเข้าทำงาน ($\bar{X} = 3.73$, S.D. = 0.63) ส่วนการควบคุม ($\bar{X} = 3.66$, S.D. = 0.59) มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านมีรายละเอียด ดังนี้

2.1 ด้านการจัดองค์การ ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยเทศบาล/อบต. มีการกำหนดโครงสร้างการบริหารอย่างชัดเจน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด และเทศบาล/อบต.ได้มอบหมายอำนาจในการบริหารงานตามหน้าที่ให้เจ้าหน้าที่ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

2.2 ด้านการวางแผน ในภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีกิจกรรม/โครงการในการ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการวิเคราะห์ปัญหา และจัดลำดับความสำคัญในการดำเนินงาน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

2.3 ด้านการอำนวยการ ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบริหารงานโดยการมีส่วนร่วมทุกฝ่าย มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด และผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความสามารถ ชักจูงหรือโน้มน้าวให้บุคลากรในศูนย์พัฒนา เด็กเล็กปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

2.4 ด้านการจัดคนเข้าทำงาน ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยหน่วยงานมีการปรับเพิ่มสวัสดิการที่พึงได้รับตามกฎหมายกำหนดให้แก่เจ้าหน้าที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด และเทศบาล/อบต. มีการจัดหาบุคลากรมาปฏิบัติงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเหมาะสมกับภาระงาน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

2.5 ด้านการควบคุม ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยหน่วยงานมีการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อตรวจสอบปรับปรุงการดำเนินงาน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด และหน่วยงานมีการสรุปผลการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการสรุปผลการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและเผยแพร่สู่สาธารณะชนพัฒนาเด็กเล็กและเผยแพร่สู่สาธารณะชน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

2. คุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

คุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ	ลำดับ
1. มาตรฐานที่ 9 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์	3.76	0.54	มาก	4
2. มาตรฐานที่ 10 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร	3.78	0.54	มาก	3
3. มาตรฐานที่ 11 ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี	3.83	0.51	มาก	2
4. มาตรฐานที่ 12 ผู้เรียนมีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรีและการเคลื่อนไหว	4.00	0.54	มาก	1
รวม	3.84	0.48	มาก	

จากตารางพบว่า คุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.84$, S.D. = 0.48) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้อมีการปฏิบัติในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านผู้เรียนมีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรีและการเคลื่อนไหว ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = 0.54) รองลงมาคือ ด้านผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี ($\bar{X} = 3.83$, S.D. = 0.51) และด้านผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร ($\bar{X} = 3.78$, S.D. = 0.54) ส่วนด้านผู้เรียนมีคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ ($\bar{X} = 3.76$, S.D. = 0.54) มีการปฏิบัติน้อยที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านมีรายละเอียด ดังนี้

1. ด้านผู้เรียนมีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรีและการเคลื่อนไหว ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยผู้เรียนสนใจและมีความสุขในกิจกรรมด้านการเคลื่อนไหวและการออกกำลังกายมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด และผู้เรียนสนใจและมีความสุขในกิจกรรมด้านศิลปะ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด
2. ด้านผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยผู้เรียนมีอารมณ์เบิกบาน ร่าเริง แจ่มใส มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด และผู้เรียนมีความระมัดระวัง รู้จักป้องกันไม่ให้เกิดอันตรายแก่ผู้อื่น มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด
3. ด้านผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยผู้เรียนมีทักษะในการใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่ได้อย่างคล่องแคล่ว มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด และผู้เรียนมีความรู้เรื่องสิ่งต่าง ๆ รอบตัว เช่น จำนวน, ตัวเลข, สัญลักษณ์ต่าง ๆ เป็นต้น มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด
4. ด้านผู้เรียนมีคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยผู้เรียนมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ รู้จักแบ่งปัน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด และผู้เรียนรู้จักการประหยัด เช่น ปิดน้ำ/ไฟหลังจากใช้ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

3. องค์ประกอบการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ตัวแปรที่ได้รับการคัดเลือกเข้าสมการตามลำดับความสำคัญ	B	S.E.	β	T	sig
กระบวนการบริหาร (X_{12})	0.398	0.092	0.414	4.326	0.00**
ปัจจัยการบริหาร (X_{11})	0.191	0.094	0.194	2.029	0.44**
ค่าคงที่ (a)				1.647	
สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R)				0.583	
ประสิทธิภาพในการทำนาย (R^2)				0.340	
ความคลาดเคลื่อนในการทำนาย (S.E.)				0.396	

** นัยสัมพันธ์ทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางพบว่า ตัวแปรองค์ประกอบการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ได้รับเลือกเข้าสมการ ได้แก่ กระบวนการบริหาร (X_{12}) และปัจจัยการบริหาร (X_{11}) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณในการทำนายเท่ากับ 0.583 โดยมีประสิทธิภาพในการทำนายร้อยละ 34.00

ซึ่งสามารถเขียนเป็นสมการถดถอยอย่างง่าย ได้ดังนี้

$$\text{สมการการวิเคราะห์ถดถอยอย่างง่าย } \hat{Y}_{\text{tot}} = 1.647 + 0.398 (X_{12}) + 0.191 (X_{11})$$

$$\text{สมการถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน } \hat{Z}_{\text{tot}} = 0.414 (X_{12}) + 0.194 (X_{11})$$

การอภิปรายผล

จากผลของการวิจัย ผู้วิจัยขอนำเสนอประเด็นสำคัญที่ค้นพบมีรายละเอียดดังนี้

1. ปัจจัยการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มี 2 องค์ประกอบ เมื่อพิจารณาตามองค์ประกอบแรก คือ ปัจจัยการบริหาร เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านวัสดุอุปกรณ์ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านงบประมาณ ด้านการจัดการ ด้านบุคลากร และด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของนิทัศน์ กตัญญुकุณานนท์ (2550 : 5) ได้ศึกษาการบริหารจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลร่องกวาง อำเภอร่องกวาง จังหวัดแพร่ พบว่า จากความพึงพอใจในการบริหารจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลร่องกวาง ด้านบุคลากร ทุกกลุ่มตัวอย่างคือคณะผู้บริหาร สมาชิกสภาเทศบาล ผู้ปกครองเด็ก ผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยครู คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ประกอบอาหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ข้าราชการท้องถิ่น และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลร่องกวางต่างพึงพอใจในการปฏิบัติหน้าที่ที่รับผิดชอบของบุคลากรเทศบาลตำบลร่องกวางในระดับดีมาก ผู้ดูแลเด็กและผู้ช่วยครูมีความรู้ความสามารถเจ้าหน้าที่ส่วนส่งเสริมมีความเข้าใจในการดำเนินงานอย่างมีระบบ ด้านวัสดุอุปกรณ์ความพึงพอใจในการตอบแบบสอบถามทุกกลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญไม่แตกต่างกันเพราะวัสดุอุปกรณ์เป็นสิ่งที่ช่วยให้ศูนย์พัฒนาเด็กมีความพร้อมไม่ว่าความน่าอยู่ ความแข็งแรงปลอดภัยของอาคารสนามเด็กเล่น สื่อที่ใช้เสริมสร้างพัฒนาการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับวัย ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ระดับดีมาก ด้านงบประมาณมีการจัดสรรเงินงบประมาณ นอกเหนือจากส่วนกลางที่ได้อุดหนุนให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในส่วนโภชนาการทั้งอาหารกลางวัน อาหารว่าง อาหารเสริมนม ซึ่งผู้ปกครองและคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเห็นด้วยอย่างยิ่งในการจัดสรรงบประมาณ ส่วนนี้เพราะทำให้พัฒนาการทางด้านร่างกายของเด็กเจริญเติบโต ตามมาตรฐานเด็กไทย แบ่งเบาราคาใช้จ่ายให้กับผู้ปกครองโดยที่ผู้ปกครองไม่ต้องเสียเงินค่าตอบแทนใดๆ ทั้งสิ้น ด้านการบริหารงานวิชาการในส่วนนี้ยังต้องมีการพัฒนาให้มีประสิทธิภาพให้มากขึ้นเพราะเป็นการพัฒนาสมองให้ผู้เรียนผู้ให้ความรู้ต้องมีประสบการณ์ที่ถูกต้องเข้าใจในตัวผู้รับความรู้มีการบันทึกสถิติต่างๆ เพื่อเป็นเกณฑ์ประเมินความก้าวหน้ามีการให้ความรู้จากการประชุมสัมมนาด้านวิชาการมีการนิเทศติดตามผล การประเมินผลอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำผลการประเมินมาปรับปรุงทั้งตัวผู้สอนและตัวผู้เรียนมีการประสานความเข้าใจให้คำแนะนำผู้ปกครองในการเฝ้าดูพัฒนาการของเด็กแบบร่วมด้วยช่วยกัน

สำหรับองค์ประกอบที่ 2 คือ กระบวนการบริหาร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการจัดองค์การ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการวางแผน ด้านการอำนวยการ ด้านการจัดคน

เข้าทำงาน และด้านการควบคุม มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ เพชรอุมา สุขเกษม (2553 :ง) ได้ศึกษาการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลในจังหวัดราชบุรี ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลในจังหวัดราชบุรีตามความเห็นของผู้บริหาร ผู้ดูแลเด็กและกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยภาพรวมและรายมาตรฐานอยู่ในระดับมากทุกมาตรฐาน 2) แนวทาง การพัฒนาการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลในจังหวัดราชบุรี คือผู้บริหาร ผู้ดูแลเด็กและกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรเข้ารับการอบรม ศึกษาดูงาน แสวงหาความรู้ มีความรับผิดชอบ มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรสาระการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ สื่อการสอน การวัดผลและประเมินผล วิธีการสอน ความเสียสละ และความตั้งใจในการปฏิบัติงาน ควรจัดสภาพแวดล้อมที่สนองความต้องการ ความสนใจและการพัฒนาการของเด็ก ควรร่วมมือกันในการพัฒนาศูนย์เด็กเล็ก มีการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานกิจการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรมีการส่งเสริมผู้เรียนให้มีความรู้ ความเข้าใจ เข้าร่วมกิจกรรมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีคุณธรรม จริยธรรม ดำรงรักษาไว้ซึ่งวัฒนธรรมประเพณีอันดีงามของไทย

2. คุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก ดังนี้ ด้านผู้เรียนมีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรีและการเคลื่อนไหว ด้านผู้เรียนมีสุนทรีย์ สุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี ด้านผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร และด้านผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าคุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีทั้งจาก ผู้ดูแลเด็ก ผู้บริหารศูนย์เด็กเล็ก ผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรส่วนภูมิภาค และองค์กรส่วนกลาง โดยจุดมุ่งหมายหลักก็เพื่อเพื่อมุ่งพัฒนาความพร้อมแก่เด็กในวัย 3-5 ขวบ ให้ได้รับการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม สติปัญญา และมีความพร้อมในการเข้ารับการศึกษาระดับประถมศึกษา ดังที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2551 : 1) ที่ได้วางมาตรฐานการศึกษา (ขั้นพื้นฐาน) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพร้อมเกณฑ์การประเมินตามมาตรฐานให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำไปพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นไปอย่างมีระบบถูกต้องตามหลักวิชาการและสามารถวัดผลได้ตามความเป็นจริง ให้เด็กปฐมวัยได้รับการส่งเสริมพัฒนาการและเตรียมความพร้อมทางร่างกายอารมณ์ สังคม สติปัญญา และลักษณะนิสัยให้เป็นไปอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการเต็มตามศักยภาพ มีคุณธรรม จริยธรรม ระเบียบวินัย และมีความพร้อมที่จะเข้ารับการศึกษาระดับต่อไป ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของศิริพร ทองธรรมจินดา (2553 : ง) ได้ศึกษาพฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารกับมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครปฐม ผลการวิจัยพบว่า 1) พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดปฐม ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) มาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครปฐมในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 3) พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารในภาพรวมมีความสัมพันธ์กับมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครปฐม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า พฤติกรรมด้านการจูงใจกับมาตรฐานที่ 10 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตรมีค่าความสัมพันธ์สูงสุด

3. องค์ประกอบการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ทั้งกระบวนการบริหาร และปัจจัยการบริหาร โดยมีประสิทธิภาพในการทำนาย คิดเป็นร้อยละ 34.00 เนื่องมาจากกระบวนการบริหารด้านการจัดองค์การขององค์ปกครองส่วนท้องถิ่นมีการกำหนดโครงสร้างการบริหาร ภารกิจงาน บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ การมอบหมายงานภายในศูนย์พัฒนาเด็กอย่างชัดเจน และปัจจัยการบริหาร ด้านวัสดุอุปกรณ์ มีการเก็บรักษาควบคุมอย่างเป็นระเบียบสะดวกในการใช้งาน มีการซ่อมแซมสื่อการเรียนการสอน เครื่องใช้ อย่างเหมาะสมเพียงพอ ทำให้องค์ประกอบสำคัญที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นให้ประสบผลสำเร็จ บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดและ ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดารณี นิลน้อย (2550 : ค) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ระดับอนุบาล 3 ขวบ กรณีศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลไทรย้อย อำเภอนิคมบ่งช้าง จังหวัดพิษณุโลก พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับ ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ระดับอนุบาล 3 ขวบ ขององค์การบริหารส่วนตำบลไทรย้อย มีความเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีผลต่อการดำเนินงานเห็นด้วยมากที่สุด คือ ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ รองลงมาคือ มาตรฐานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรและมาตรฐานด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน อยู่ในระดับปานกลาง สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ย ต่ำกว่าข้ออื่นๆ คือ มาตรฐานด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบการบริหาร ทั้งปัจจัยการบริหารด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และกระบวนการบริหาร ด้านการควบคุม เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้นผู้บริหารจึงควรส่งเสริมสนับสนุนให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กนำเทคโนโลยีสารสนเทศ มาใช้ในกระบวนการเรียนการสอน โดยการเรียกใช้ข้อมูล การวิเคราะห์ ประมวลผล การจัดเก็บ การรายงาน การเผยแพร่การดูแลรักษาระบบ และมีการควบคุม การดำเนินงาน การตรวจสอบ ติดตาม การประเมินผลและสรุปผลแจ้งต่อหน่วยงานต้นสังกัดเพื่อปรับปรุงแก้ไข ให้พัฒนาคุณภาพเด็กที่อยู่ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีพัฒนาการที่เหมาะสมตามวัยได้มาตรฐานในระดับดียิ่งขึ้นอย่างต่อเนื่อง

1.2 จากผลการวิจัยพบว่า คุณภาพผู้เรียนด้านผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ดังนั้นผู้บริหารและครูผู้สอนจึงควรให้ความสำคัญกับการส่งเสริมพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ให้มากยิ่งขึ้น โดยการปลูกฝังพฤติกรรมให้ผู้เรียนรู้จักการประหยัด ใช้จ่ายอย่างคุ้มค่า มารยาทในการพูดการฟัง การรับประทานอาหาร การเข้าแถว การรอคอย การไหว้ มีระเบียบวินัย ไม่ขโมยไม่พูดปด ปฏิบัติตามข้อตกลงรู้จักกฎกติกา ยอมรับเมื่อทำผิดและรู้จักเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่รู้จักแบ่งปัน โดยเน้นการฝึกปฏิบัติเป็นประจำอยู่เสมอ

1.3 จากผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ อยู่ในระดับมาก ดังนั้นจะเห็นได้ว่าผู้บริหารให้ความสำคัญกับกระบวนการบริหาร ในการจัดองค์การ การวางแผน

การอำนวยความสะดวก การจัดคนเข้าทำงาน การควบคุม ทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพเป็นไปตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้อย่างเหมาะสมตามวัย

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษา ปัญหา อุปสรรคองค์ประกอบการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพเรียนตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

2.2 ควรมีการศึกษาองค์ประกอบการบริหารอื่นที่ส่งผลต่อคุณภาพเรียนตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

เอกสารอ้างอิง

ภาษาไทย

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2551). **เครื่องมือการประเมินมาตรฐานการศึกษา(ขั้นพื้นฐาน) และแบบ**

การออกผลการประเมินมาตรฐานการศึกษาท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

_____. (2552). **มาตรฐานการการจัดการศึกษาท้องถิ่นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วน**

ท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

_____. (2553). **มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.** กรุงเทพฯ :

โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

ดารณี นิลน้อย. (2550). **ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ระดับอนุบาล 3 ขวบ**

กรณีศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลไทรย้อย อำเภอนิคมบ่งพร จังหวัดพิษณุโลก. วิทยานิพนธ์
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองส่วนท้องถิ่น วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น
มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

นิทัศน์ กตัญญูคุณานนท์. (2550). **การบริหารจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลร้องกวาง**

อำเภอร้องกวาง จังหวัดแพร่. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการปกครองท้องถิ่น
วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

เพชรธูมา สุขเกษม. (2553). **การบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลในจังหวัดราชบุรี.** วิทยานิพนธ์ศึกษา

ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.

มุกมณี มีโชคชูสกุล. (2555). **หลักการจัดการ.** พิมพ์ครั้งที่ 3 ฉบับปรับปรุง. กรุงเทพฯ : บริษัท ทริบเพิล

เอ็ดดูเคชั่น จำกัด.

วรรณณี แกมเกตุ. (2551). **วิธีวิทยาการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์.** พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์

แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ศิริพร ทองธรรมจินดา. (2553). **พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารกับมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของ**

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครปฐม. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.

สุเทพ ปฏิมิตร. (2553). **ประสิทธิภาพการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตองค์การบริหาร**

ส่วนตำบลขอนแก่น อำเภอทุ่งหัว จังหวัดสตูล. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาการปกครองท้องถิ่น วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2552). **รายงานประเมินผลการพัฒนาคุณภาพเด็กปฐมวัย (3-5 ปี).**

กรุงเทพฯ : บริษัทเพลีน สตูดิโอ จำกัด.

อุมาภรณ์ ชนนไพร. (2550). **ปัจจัยการบริหารและกระบวนการบริหารที่มีผลต่อการปฏิบัติงานด้านสุขศึกษาของ**

เจ้าหน้าที่สาธารณสุขในศูนย์สุขภาพชุมชน จังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์สาธารณสุขศาสตร
มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น.